

003645

Repetitoriumnummer 2018 / 7492	
Datum van uitspraak 3 oktober 2018	
Rolnummer 2018/EV/6	

Uitgifte

Uitgereikt aan	Uitgereikt aan	Uitgereikt aan
op € BUR	op € BUR	op € BUR

Niet aan te bieden aan de ontvanger

Eindarrest

- Openbaar Ministerie
- Staatloze

Hof van beroep Antwerpen

Arrest

FAMILIEKAMER (F1 kamer)
burgerlijke zaken

Aangeboden op
Niet te registreren

COVER 01-00001247565-0001-0010-01-01-1

2018/EV/6

██████████ geboren te Caïro (Egypte) op ██████████, wonende te ██████████
██████████

APPELLANT

vertegenwoordigd door Meester E. Bruyndonckx loco Meester B. Soenen, advocaat te 9000
Gent, Vaderlandstraat 32;

tegen het vonnis van de rechtbank van eerste aanleg te Antwerpen, afdeling Antwerpen, van
22 december 2017;

Wat voorafgaat

1.

De heer [REDACTED] (hierna ook: *appellant*) stelt dat hij van Palestijnse origine is en uit de Gazastrook afkomstig is en dat hij te Caïro (Egypte) op 13/09/1981 uit ouders van Palestijnse origine geboren is. Hij verduidelijkt dat zijn familie in 1948 vanuit Gaza naar Egypte gevlucht was en dat hij pas in 1996 samen met zijn familie naar Gaza terugkeerde.

Hij is in het bezit van een UNRWA-familieregistratiekaart uitgereikt in mei 2005, een identiteitskaart afgeleverd door de Palestijnse autoriteit op 05/08/2008 en een geboorteakte afgeleverd door de Palestijnse autoriteit op 09/11/2010.

Op 21/08/2011 kwam hij in België aan en op dezelfde dag diende hij een asielvraag in. Op 16/09/2011 erkende het Commissariaat-generaal voor de Vluchtelingen en Staatlozen hem als vluchteling. Hierbij werd zijn identiteit en herkomst op basis van de voorgelegde stukken en verstrekte gegevens als correct bevestigd.

Op 18/10/2016 heeft hij ter griffie van de rechtbank van eerste aanleg Antwerpen, afdeling Antwerpen, een verzoekschrift neergelegd om te horen zeggen voor recht dat hij staatloos is in de zin van artikel 1.1. van het Verdrag van New York d.d. 28/09/1954 betreffende de Status van Staatlozen.

Bij het bestreden vonnis van de rechtbank van eerste aanleg Antwerpen, afdeling Antwerpen, sectie familie- en jeugdrechtbank, d.d. 22/12/2017 werd zijn verzoek ontvankelijk verklaard maar als ongegrond afgewezen. De kosten werden ten laste van verzoeker gelegd.

De eerste rechter motiveerde hiertoe in essentie dat Palestina aan de vier criteria van de Montevideo Conventie voldoet en bijgevolg als een Staat moet worden beschouwd en dat de verzoeker niet aantoont dat hij krachtens de wetgeving van Palestina niet als onderdaan wordt beschouwd.

Vordering in hoger beroep

2.

De vordering van appellant strekt ertoe zijn hoger beroep ontvankelijk en gegrond te verklaren en dienvolgens:

- te zeggen voor recht dat de heer [REDACTED] geboren op [REDACTED] te Caïro (Egypte) wel degelijk staatloos is in de zin van het artikel 1.1. van het Verdrag van New York d.d. 28/09/1954 betreffende de Status van Staatlozen;

- de kosteloze rechtsbijstand toe te kennen en vrij te stellen van de rolrechten en de kosten die gepaard zouden gaan met de eventuele betekening (grosse en gebeurlijke bijstand gerechtsdeurwaarder);
- de Belgische Staat te veroordelen tot de RPV aan zijn zijde, dit ten belope van 1.440 euro.

Toelaatbaarheid

3.

Het hoger beroep ingesteld bij verzoekschrift neergelegd ter griffie op 25/01/2018 is tijdig en regelmatig naar vorm. Het hoger beroep is toelaatbaar.

Ten gronde

4.

Krachtens artikel 1.1. van het Verdrag betreffende de Status van Staatlozen, ondertekend op 28 september 1954 te New York en goedgekeurd bij wet van 12 mei 1960 (hierna: 'Staatlozenverdrag'), dat directe werking in de Belgische rechtsorde heeft, geldt voor de toepassing van dit Verdrag als *staatloze* een persoon die door geen enkele Staat, krachtens diens wetgeving, als onderdaan wordt beschouwd.

Behoudens de uitsluitingen bepaald in artikel 1.2, die naar het oordeel van het hof hier niet van toepassing zijn, is het Staatlozenverdrag van toepassing op al degenen die geen nationaliteit bezitten.

Waar artikel 1.2 (i) van het Staatlozenverdrag bepaalt dat dit verdrag niet van toepassing is op personen die thans bescherming of bijstand genieten van andere organen of instellingen van de Verenigde Naties dan van de Hoge Commissaris van de Verenigde Naties voor de Vluchtelingen, zolang zij die bescherming of bijstand genieten, is ook deze uitsluitingsgrond hier niet van toepassing.

Wanneer een Palestijns vluchteling een zone heeft verlaten waar de Organisatie van de Verenigde Naties voor Hulpverlening aan Palestijnse vluchtelingen (UNRWA) haar opdracht vervult, en - zelfs maar tijdelijk - verblijft in een land waarin deze organisatie haar opdracht niet vervult, geniet die vluchteling haar bescherming of bijstand immers niet meer (vgl. Cass. 22 januari 2009, *Arr. Cass.* 2009, 222).

De erkenning als staatloze kan niet worden geweigerd om reden dat de betrokkene niet het bewijs kan leveren dat hij niet in aanmerking komt voor een andere nationaliteit.

5.

Het Staatlozenverdrag bevat geen voorschriften over hoe de (beweerde) staatloosheid moet worden bewezen.

Bijgevolg gel en de bewijsregels van het forum.

Overeenkomstig artikel 870 Ger.W. dient de kandidaat-staatloze (zelf) het bewijs te leveren van zijn beweerde staatloosheidsstatus: hiertoe kunnen alle middelen van recht worden aangewend.

Meer bepaald dient de kandidaat-staatloze te bewijzen dat geen enkele staat – d.w.z. een staat waarmee hij op grond van geboorte, afstamming, verblijf, huwelijk of enige andere reden een band vertoont – hem als onderdaan beschouwt.

Van betrokkene kan niet verwacht worden dat hij van alle landen ter wereld het bewijs brengt dat hij daarvan geen staatsburger is; het volstaat dat hij aantoont dat hij geen staatsburger is van de relevante landen die daarvoor in aanmerking komen.

6.

Waar appellant in Caïro (Egypte) uit ouders van Palestijnse origine geboren is - wat blijkt uit de geboorteakte afgeleverd door de Palestijnse autoriteit - staat in elk geval vast dat hij krachtens de Egyptische nationaliteitswetgeving ingevolge zijn geboorte op het grondgebied de Egyptische nationaliteit niet verworven heeft gezien geen van zijn ouders die nationaliteit bezit.

7.

Gezien appellant van Palestijnse origine is, rest bijgevolg enkel de vraag of hij al dan niet de Palestijnse nationaliteit kan bezitten. Hierbij moet het recht/de wetgeving van de betrokken 'staat' worden toegepast (artikel 1.1 Staatlozenverdrag en artikel 3 §1 WIPR).

Gezien 'nationaliteit' een rechtsband is die een persoon verbindt aan een bepaalde Staat, moet in eerste instantie het bestaan van een Palestijnse Staat worden nagegaan.

8.

In het bestreden vonnis heeft de eerste rechter na een correcte schets van de geschiedenis van Palestina en een oordeelkundige motivering die, voor zover niet tegengesproken door wat hierna gesteld door het hof worden overgenomen en bijgetreden, terecht geoordeeld dat Palestina als een Staat moet worden beschouwd.

Ter aanvulling van de redengeving van de eerste rechter en ter beantwoording van de argumenten ontwikkeld in hoger beroep voegt het hof nog toe hetgeen volgt.

9.

Om het bestaan van een Staat te beoordelen, worden in het Internationaal recht de criteria van de *'Convention on Rights and Duties of States'* van 26 december 1933 (de zogenaamde Montevideo Conventie) gehanteerd. Hoewel deze conventie strikt genomen enkel de partijen bij het verdrag bindt, wordt zij gezien als Internationaal gewoonterecht gezien zij bestaande wettelijke principes gecodificeerd heeft.

Overeenkomstig artikel 1 van de Montevideo Conventie moet een Staat als rechtssubject van het internationaal recht beschikken over: (1) een permanente bevolking, (2) een gedefinieerd grondgebied, (3) een regering en (4) de mogelijkheid om relaties met andere staten aan te gaan.

Het politiek bestaan van een Staat is onafhankelijk van de erkenning van deze Staat door andere naties (artikel 3 Montevideo Conventie). Het hof sluit zich aan bij deze declaratieve theorie die de erkenning van een Staat beschouwt ziet als een goedkeuring van een reeds bestaande feitelijke situatie.

Ook in de *'Resolutions Concerning the Recognition of New States and New Governments'* (Resolutie over de erkenning van nieuwe staten en nieuwe regeringen) uit oktober 1936 van het *'Institut de Droit International'* (Instituut voor Internationaal Recht) bepaalt artikel 1 trouwens dat de erkenning een declaratief effect heeft en het bestaan van een nieuwe staat, met alle juridische gevolgen vanden, niet wordt aangetast door de erkenningsweigerings van andere staten.

Recenter in 1992 heeft ook de *'Arbitration Commission of the Conference on Yugoslavia'* (de zogeheten Badinter Commissie), opgericht door de Europese Gemeenschap, de declaratieve theorie gevolgd en toepassing van de vier voormelde criteria gemaakt (*"Arbitration Commission of the Peace Conference on the former Yugoslavia"*, Opinion No.1, 11 januari 1992, *European Journal of International Law* 1992, 182).

10.

Bij de toetsing van de criteria van artikel 1 van de Montevideo Conventie moet vooreerst worden vastgesteld dat Palestina een permanente *bevolking* heeft die als dusdanig ook formeel wordt aangemerkt in officiële documenten zoals identiteitspapieren, paspoorten voor Palestijnen, een familieregistratiekaart van het UNRWA dat specifiek is opgericht om bescherming aan Palestijnen te bieden. Dit wordt door appellant trouwens niet betwist.

Verder heeft Palestina ook een afgebakend *grondgebied*, bestaande uit de Gazastrook, de Westelijke Jordaanoever en Oost-Jeruzalem, zoals bepaald in de wapenstilstandakkoorden van 1949.

Dat – zoals appellant aanvoert – de grenzen van het grondgebied door Israël worden betwist en dat dit grondgebied *de facto* versnipperd is, doet hieraan geen afbreuk. Het niet-betwist of onbetwistbaar grondgebied is geen noodzakelijke voorwaarde om van een Staat te kunnen spreken zolang er zekerheid is – zoals *in casu* - dat de entiteit over een bepaald grondgebied beschikt.

Ook heeft Palestina een *bestuur*, met name de Palestijnse Nationale Autoriteit die haar oorsprong vindt in de Oslo-akkoorden van 1993 en die er het staatsgezag uitoefent.

De door appellant aangehaalde beperkingen inzake de uitoefening van het regeringsgezag door de Oslo-akkoorden (die de principes van zelfbestuur vastleggen) en de *de facto* controle en/of bezetting door Israël kunnen hieraan niets veranderen en doen geen afbreuk aan het feit dat er een Palestijnse Autoriteit bestaat die haar gezag over een deel van de Palestijnse gebieden uitoefent. Voor de erkenning als Staat is geenszins vereist dat het bestuur daadwerkelijk gezag uitoefent over het integrale grondgebied (zie bijvoorbeeld Oekraïne).

Ten slotte is Palestina wel degelijk in staat om *relaties met andere Staten* aan te gaan.

De Palestijnse Nationale Autoriteit heeft een diplomatieke vertegenwoordiging in minstens 90 Staten en Palestina werd door de Verenigde Naties in 2012 erkend als een 'waarnemende Staat' niet lid van de VN' waardoor het kan deelnemen aan VN-Commissies en zich desgevallend kan wenden tot het Internationaal Gerechtshof in Den Haag bij juridische conflicten met andere Staten. Palestina heeft trouwens reeds diverse Internationale akkoorden afgesloten.

Daar waar appellant aanhaalt dat de erkenning door andere staten hoe dan ook van belang is om aan dit vierde criterium te kunnen voldoen, gaat hij eraan voorbij dat Palestina door minstens 138 Staten van de wereld als een onafhankelijke Staat wordt erkend, waarvan minstens 136 van de 193 Lidstaten van de Verenigde Naties. Onder meer EU-lidstaten Cyprus, Tsjechische Republiek, Hongarije, Roemenië, Polen en Zweden hebben Palestina als Staat erkend.

11.

Dat België Palestina (vooralsnog) niet als Staat erkend heeft, verhindert - gelet op artikel 3 Montevideo Conventie - niet om te aanvaarden dat Palestina in het internationaal recht als Staat moet worden beschouwd.

De op 5 februari 2015 door de Kamer van Volksvertegenwoordigers goedgekeurde Resolutie die een erkenning van Palestijnse Staat vooropstelt op een ogenblik dat *'het meest geschikt'* wordt geacht en hieraan concrete voorwaarden verbindt (gezamenlijk Europees standpunt, de vorming van een Palestijnse regering die het hele grondgebied effectief controleert en de evolutie van de vredesonderhandelingen tussen Palestina en Israël) - welk niet-bindend verzoek nog niet in een effectieve erkenning van Palestina werd omgezet - kan niet tot een andersluidend besluit leiden.

Dat België voorwaarden aan de erkenning van Palestina verbindt, rechtvaardigt op zich niet het besluit dat de voorwaarden naar internationaal recht niet vervuld zijn. De erkenning van een staat blijft uiteindelijk een vrije handeling voor de erkennende staat.

Het al dan niet aanvaarden van het statuut van staatloze overeenkomstig het Staatlozenverdrag kan trouwens niet afhangen van het land waarin de betrokkene verblijft.

12.

Gelet op het voorgaande is het hof van oordeel – en treedt daarin de eerste rechter bij – dat Palestina *hic et nunc* als een Staat moet worden beschouwd. Appellant kan zich bijgevolg niet beroepen op het niet-bestaan van Palestina om te stellen dat hij staatloos is.

13.

Waar artikel 1.1 van het Staatlozenverdrag de staatloze definieert als een persoon die door geen enkele Staat, krachtens diens wetgeving, als onderdaan wordt beschouwd, voert appellant verder aan dat er geen enkele nationaliteitswetgeving bestaat op basis waarvan er kan worden nagegaan of hij al dan niet over de Palestijnse nationaliteit beschikt.

De term 'wetgeving' ("*under the operation of its law*") moet evenwel in ruime zin begrepen (UNHCR, *Handbook on protection of stateless persons under the 1954 convention relating to the status of stateless persons*, Geneva, UNHCR, 2014, 12). Er is dus niet vereist dat er in de betrokken Staat een werkelijke 'wetgeving' bestaat die gedetailleerd regelt op welke manier een 'nationaliteit' van die Staat verworven of verloren gaat. Het volstaat dat de betrokken Staat op grond van het rechtstelsel dat in die Staat voorhanden is, de betrokken persoon als diens onderdaan beschouwt.

Appellant beschikt over een Identiteitskaart afgeleverd door de Palestijnse autoriteit, een geboorteakte afgeleverd door de Palestijnse autoriteit - Ministerie van Binnenlandse Zaken - Algemeen Directoraat van Burgerlijke Stand waarin de '*nationaliteit*' van zijn beide ouders als de "*Palestijnse*" wordt opgegeven en een UNRWA-familie registratiekaart waar opnieuw onder "*Nationality*" wordt vermeld '*PAL*' wat duidelijk de afkorting van Palestijn is.

Deze gegevens tonen aan dat de Palestijnse autoriteit hem als een onderdaan beschouwt. Appellant slaagt er bijgevolg niet in om aan te tonen dat hij door de Staat Palestina, krachtens de aldaar geldende regels, niet als onderdaan wordt beschouwd.

Het hoger beroep is ongegrond.

Kosten

14.

Waar in deze procedure op eenzijdig verzoekschrift naar het oordeel van het hof van een 'in het ongelijk gestelde partij' al geen sprake kan zijn, wordt het hoger beroep ook afgewezen. De kosten blijven ten laste van appelland.

Appelland had de mogelijkheid om vooraf volgens de geëigende procedure de kosteloze rechtsbijstand aan te vragen. Op zijn verzoek om retroactief van de rolrechten te worden vrijgesteld of om deze kosten te laten terugbetalen zodat ze ten laste van de Belgische Staat worden gelegd, kan niet worden ingegaan. Andere kosten die voor de toekenning van de kosteloze rechtsbijstand bij spoedeisendheid in aanmerking komen, blijken niet.

Beslissing

Het hof beslist bij arrest na behandeling van de zaak in raadkamer.

De rechtspleging verliep in overeenstemming met de wet van 15 juni 1935 op het gebruik van de taal in gerechtszaken.

Gehoord Advocaat-generaal D. DE WAELE in zijn advies dat omwille van de omstandigheden der zaak mondeling ter terechtzitting werd gegeven en waarop appelland heeft kunnen repliceren.

Verklaart het hoger beroep toelaatbaar maar ongegrond.

Bevestigt het bestreden vonnis in al zijn bestreden beschikkingen.

Wijst het verzoek tot het bekomen van de kosteloze rechtsbijstand af als ongegrond.

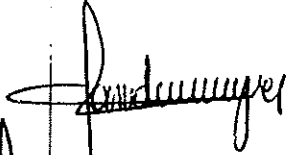
Laat de kosten ten laste van appelland.

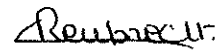
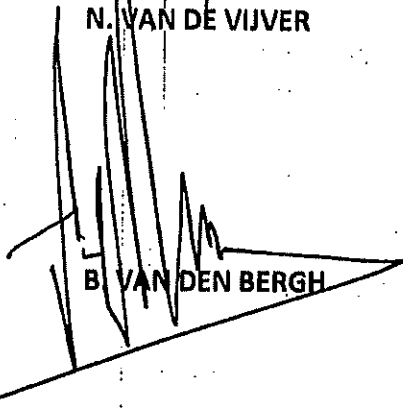
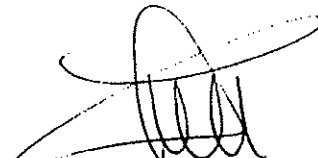
Dit arrest werd uitgesproken in de openbare zitting van 3 oktober 2018 door

C. LUTTERS
B. VAN DEN BERGH
C. REUBRECHT
N. VAN DE VIJVER

Raadsheer, Wnd. Voorzitter
Raadsheer
Raadsheer
Griffier

N. VAN DE VIJVER

C. REUBRECHT
B. VAN DEN BERGH
C. LUTTERS